

Få eller have

1) **Have** bruger man om noget permanent: *Jeg har en cykel derhjemme.*

2) **Få** bruger man om en forandring eller udvikling. Derfor er det næsten altid *få*, når årsagen til forandringen er nævnt i sætningen:

- Jeg får hovedpine af den rødvin.
- Jeg får min nye cykel i morgen.
- Jeg fik mere at lave, efterhånden som det gik bedre for firmaet.

3) **Skal have:** Betyder en plan eller aftale, der forlænger situationen:

- Vi skal have en ny bil. (vi har allerede set på 10 forskellige, og vi har penge nok.)
- Han skal have briller (Han er blevet undersøgt, eller han ser dårligt)
- Du skal have mere RAM i din computer, hvis du vil køre det videoprogram.
- (Det står derpå pakken)
- Peter får tit næseblod, han skal have mere jern. (Det siger lægen)
- Pias tænder er skæve, hun skal have dem rettet. (Det siger tandlægen)

4) **Skal få:** Betyder et løfte/en forsikring eller en plan eller aftale, der ændrer situationen:

Et løfte:

- Du skal få dem så snart jeg er færdig. (det lover jeg dig)
- Han skal nok få en kæreste, når han bliver lidt ældre. (Jeg forsikrer dig, han udvikler sig)

En planlagt effekt (få til):

- Firmaet vil indføre en bonus, der skal få folk til at arbejde mere. (Det kan ændre situationen)
- Jeg ved ikke, hvordan jeg skal få tid til mit hjemmearbejde. (hvordan skaber jeg effekten?)

Frygten for en ukendt skæbne:

- Jeg er bange for, at han skal få hånden i bildøren. (det kan ske for ham, uden at jeg ser det)

En opfordring til at ændre situationen:

- Du skal få tænderne rettet, selvom det gør ondt – dit smil bliver så flot. (prøv at skifte mening!)

5) **Vil have:** Er et ønske, eller en vurdering af en tilstand:

Ønske:

- Jeg vil have en ny bil.
- Han vil have mere i løn.

Vurdering af tilstand:

- Når du har sovet, vil du helt sikkert have det bedre.
- Han vil have svært ved at klare studiet; hvis han arbejder ti timer om dagen.

- Mens børnene er små, vil du ikke have så meget tid til at gå på diskotek.

6) Vil få: er en vurdering af en ændring eller udvikling:

- Du vil få svært ved at styre den hund, når den vokser.
- Du vil få det bedre, hvis du sover lidt.
- Han vil få svært ved at klare studiet, hvis han begynder at arbejde.

Indsæt have/få

Jeg _____ 21 børn, og nu skal jeg _____ et til. Jeg _____ det ikke godt for tiden, jeg _____ kvalme 2 timer hver morgen. Jeg _____ også kvalme, når jeg spiser chokoladecake. Han _____ ondt i armen, når han spiller tennis. Og 3 timer efter kampen _____ han stadig ondt. Mine naboer skal _____ en ny bil. Jeg vil _____ en smuk ung kone. Spåkonen sagde at jeg ville _____ en masse guld inden et år.

Jeg er ikke færdig med listen, men du skal nok _____ den når den er klar. Hvornår _____ vi egentlig løn i denne måned? Han vil _____ svært ved at nå alt det arbejde, hvis han skal _____ fri fredag. Hvis jeg ser dig kysse min kone igen skal du _____ så mange bank, at din mor ikke kan kende dig.

Jeg _____ sværere og sværere ved at se bogstaverne når jeg læser. - Du skal nok snart _____ læsebriller. - Grin du bare, i løbet af et par år vil du sikkert også _____ svært ved at læse uden briller.

Hvordan skal jeg _____ råd til at købe en pels til min kæreste?

Landsholdet træner i Andesbjergene; den tynde luft skal ____ antallet af røde blodceller til at stige.

Opdagelsen af bakterierne skulle _____ stor betydning for sundheden.

Synes du jeg skal ____ håret klippet? Nej det er fint som det er, du skal bare ____ det vasket lidt.

Jeg ved ikke hvordan jeg skal _____ min mand til at skifte undertøj. - Vil du gerne ____ mig til at gøre noget ved det? - Hvordan vil du da ____ ham til at skifte? - Jeg sender ham et brev fra en hemmelig beundrerinde, det skal nok ____ liv i ham.

Skal have/få-øvelse

Skal have (plan der passer med situationen):

Jeg går lige ned i Netto,

Peter har lungebetændelse,

Mine kontaktlinser er for svage,

Det bliver snart glat på vejene,

Skal få (forsikring/løfte):

Må jeg låne din champagnepisker?

Hvis du har problemer med låsen, så ring til Dynamit-Jens,

Skal få (planlagt effekt):

Den nye fedtskat

Kønskvotering

Skal få (hvordan opnår jeg planlagt effekt?):

Jeg får ikke løn før torsdag, hvordan

Mine bukser er for stramme,

Skal få (opfordring):

Dine ører er for store,

Din mand er for tyk,

Skal få (frygt for en ukendt skæbne):

Der var frygt for, at jordskælvet

Du skal tage en arbejdshjelm på, jeg er bange for, at

Få eller have Gør sætningerne færdige

- 1) Hver gang jeg er ude at flyve,
- 2) Uden bil tror jeg, han vil
- 3) Så snart jeg har skrevet rapporten, skal
- 4) I den vind vil skibet
- 5) I den nye skole skal børnene
- 6) Det er mærkeligt: hver gang min kone har været på overarbejde,
- 7) Det kan godt være din tiger er sød nu, men når den vokser,
- 8) Kan du låne mig en tier, du
- 9) Jeg kan ikke komme i morgen,
- 10) Jo mere jeg drikker, desto lettere
- 11) Med en kæreste i Århus og én i København, tror jeg, du vil
- 12) Jobbet er hårdt i starten, men når du kommer ind i det, vil du
- 13) Tror du vi vil råd til en bil , når du
- 14) Som formand for foreningen af militante hundehadere, vil du
- 15) Jeg synes du vander den blomst for meget, den skal
- 16) Alle vinduerne trænger til at blive pudset,
- 17) Når lyset er stærkt,
- 18) Kan du fortælle mig, hvordan jeg
- 19) , når børnene bliver større.

Skal have/skal få

Skal have er et forslag eller en plan, der allerede ligger i situationen. *Skal få* er et løfte, en opfordring eller et forslag eller en plan for et stykke arbejde, der overvinder en barriere og ændrer situationen

- Stop det der! Børnene skal have ro, mens de spiser.
- Hvordan skal jeg få ro til mit arbejde, når du danser mavedans på mit skrivebord?
- Man skal have mange penge, hvis man vil købe hus i København.
- Hvordan skal jeg få penge nok til at købe et hus her i København?
- Jeg skal have tid til min morgenwhisky, kan vi ikke vente med at starte til kl. 10?
- Arbejdstiden bliver lagt om, for at forældrene skal få tid til at hente deres børn.
- Jeg synes, vi skal have flere blomster på bordene.
- Man beskærer busken for at den skal få flere blomster.
- Jeg mangler en champagnøkøler til badekaret og ved ikke, hvor jeg skal få den fra.
- Jeg skal ind til Royal Copenhagen, jeg skal have et par sidetallerkener mere.
- Du skulle få dig et par lyserøde kaninskindstrusser, de varmer fantastisk.
- Jeg tror, jeg skal have mig en god, stiv whisky, når jeg kommer hjem.
- Vi kan ikke gå nu, vi skal først have børnene i seng.
- Skal jeg få dem i seng?
- Jeg skal have et nyt job, jeg starter til den første.
- Du skulle få et andet job, du er alt for god til det der.
- Kan du ikke ringe til elektrikerens, vi skal have ham til at justere sengens motor.
- Der er strøm i tråden der; det skal få fulderikkerne til at pisse et andet sted.

Skal have eller skal få

Du skal _____ din bil lakeret, så bliver den nemmere at sælge. - Nej det gider jeg ikke, jeg skal bare _____ vasket. - Hvad skal du _____ for den? - 10.000 kr. - sæt det ned til 7000, så skal du nok _____ den solgt.

Vi skal _____ nyt køkken! - Nu igen, jeg synes hellere I skulle _____ lært at lave mad, hvad skal I _____ i aften? - Fiskepinde.

Hvad er det du smører ud der? - Chili, det skal _____ kaninerne til at miste lysten til sex, så der ikke bliver så mange til næste år. - Hvor meget skal de _____ for at det virker? - Det ved jeg ikke, men en teskefuld var nok til min mand.

Vi kan ikke have gæster i denne weekend, jeg skal _____ ordnet vasketøjet. - Det synes jeg du skal _____ Lone til, hun er 16 år gammel og det er hendes tøj det meste. - Lone, det skal jeg ikke _____ noget af! Sidste gang lå tøjet i maskinen i en uge, fordi hun ikke vidste, hvordan hun skulle _____ lugen op. - Hvordan gør man egentlig det? - Måske skulle du selv _____ det gjort!

Skulle jeg _____ mine tænder rettet, synes du? - Hvem skal så _____ rollen som Dracula, om jeg må spørge?

Jeg skal _____ penge nok til både biografbilletter og popcorn, men hvordan skal jeg dog _____ det?

Du skal _____ din tandbørste, så snart jeg er færdig med den! Du skal for resten også _____ dit håndklæde igen, det lovede jeg jo i går.

Jobtilskuddet skal _____ flere i arbejde. Inden 3 måneder skal 10.000 flere _____ fast arbejde i det private. - Jeg kan ikke se hvorfor virksomhederne skal _____ statsstøtte, de tjener alt for meget i forvejen.

Gør sætningerne færdige med have eller få

Han har fået nogle jerntabletter, der skal

Han kommer om ti minutter, han skal lige

Hvis du henter en flaske whisky til far, skal

Jeg kan ikke læse vejskiltene, jeg skal

De har ansat en dygtig økonom, der skal

Jeg tror ikke at armen er brækket, men for en sikkerheds skyld, synes jeg, du skal

Kan du sige mig, hvordan jeg skal

Hvis du tisser på min bil, skal du

Bedstemor kan næsten ikke gå, hun skal

Orkestret kan ikke begynde før klokken 9, de skal

Jeg tror dit blodtryk er for højt, du skulle

For at kunne få en livsforsikring, skal du

Afgifterne på vand er sat i vejret. Det skal

Få eller have

Gør sætningerne færdige:

1. Din bil lyder mærkeligt, du
2. Mekanikeren sagde at bilen
3. Regeringens skattelettelser
4. Klimaforskerne mener at opvarmningen
5. Hvis ministeren virkelig har solgt extacy til en teknofest
6. Jeg skal til Århus, men
7. Jeg ved ikke, hvordan jeg
8. Meningen med tobaksafgiften er, at
9. Tillykke med dagen, jeg håber du
10. Din næse er skæv, jeg synes
11. Vi har aftalt, at vi
12. Det er planen, at den nye biograf